

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

LTL Kredito unija nariams

LTL Kredito unijos (toliau - Unijos) pakartotinis eilinis visuotinis narių susirinkimas, įvykęs 2017 m. kovo 31 d., Unijos 2017 - 2018 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti pakartotinai išrinko Arūno Vitkevičiaus individualią audito įmonę. Unijos visuotinis narių susirinkimas, įvykęs 2016 m. sausio 13 d., Unijos 2015 - 2016 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti buvo išrinkęs taip pat Arūno Vitkevičiaus individualią audito įmonę.

Mūsų nuomonė

Mes atlikome Unijos finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2017 m. gruodžio 31 d. balansas ir tuomet pasibaigusiu metų pelno (nuostolių) ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai parodo Unijos 2017 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę ir tuomet pasibaigusiu metų finansinius veiklos rezultatus pagal taikomus finansinės atskaitomybės reikalavimus ir yra parengtos pagal verslo apskaitos standartus (VAS) ir vadovaujantis kredito unijų buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančiais teisės aktais - Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymu ir Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, taikomu tiek, kiek kredito unijų veiklą reglamentuojantys įstatymai nenustato kitaip.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Esame nepriklausomi nuo Unijos pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodekso (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme nustatytų etikos reikalavimų.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų nuomonei pareikšti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai - tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo jokios atskiros savo nuomonės. Kiekvienas audito dalykas ir mūsų atsakas į jį yra aprašytas toliau.

Bendras reikšmingumo lygis Unijos finansinėms ataskaitoms yra 81 043 Eur. Mūsų auditas apėmė 100 % Unijos pajamų ir išlaidų, 99,8 % turto, 100 % nuosavo kapitalo, 99,7 % įsipareigojimų.

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų,

kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis, ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Mes įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis - gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir apimtį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome pagrindinius kriterijus: pajamas, turtą ir pelną prieš apmokestinimą, nes, mūsų nuomone, finansinių ataskaitų naudotojai dažniausiai remiasi būtent šiais kriterijais, norėdami įvertinti Unijos veiklos rezultatus. Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme reikšmingumo lygį procentais: pajamoms - 0,5 %, turtui - 1 %, pelnui prieš apmokestinimą - 5 %. Apskaičiuotą atskirų reikšmingumo lygių bendrą sumą padalinę iš 3 (pasirinktų pagrindinių kriterijų kiekio), nustatėme bendrą reikšmingumo lygį Unijos finansinėms ataskaitoms - 81 043 Eur.

Sutarėme su Unijos vidaus audito tarnyba, kad informuosime ją apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 81 043 Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindinis mūsų audito dalykas - Unijos nariams suteiktų paskolų ir kitų iš jų gautinų sumų vertės sumažėjimas. Pagrindinį dėmesį skyrėme šiai sričiai, nes vadovybė priima sudėtingus ir subjektyvius sprendimus tiek dėl vertės sumažėjimo pripažinimo laiko, tiek dėl jo įvertinimo. Reikšmingiausi vadovybės priimti sprendimai dėl Unijos nariams suteiktų paskolų ir kitų iš jų gautinų sumų vertės sumažėjimo susiję su toliau išvardytais dalykais, kuriems mes ir skyrėme pagrindinį dėmesį audito metu:

- paskolų, priskirtų 1-5 rizikos grupėms, pilnumas ir savalaikis nustatymas;
- paskolų ir gautinų sumų būsimų pinigų srautų, įskaitant užtikrinimo priemonių realizuotinas vertes, įvertinimas;
- pagrindinės prielaidos ir sprendimai, kurie buvo atlikti apskaičiuojant paskolų ir kitų gautinų sumų vertės sumažėjimą, kurie apima nuostolius įsipareigojimų neįvykdymo atveju, įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę ir nuostolių atsiradimo laikotarpį.

Audito metu pagrindinį audito dalyką nagrinėjome sekančiai:

- įvertinome kontrolės procedūrų, susijusių su vertės sumažėjimo duomenimis ir apskaičiavimu, sistemą bei patikrinome jų veiksmingumą;
- apskaičiuojant Unijos nariams suteiktų paskolų vertės sumažėjimą, kontrolės procedūros apėmė procedūras, skirtas: 1) laiku nustatyti paskolas ir gautinas sumas, kurių vertė sumažėjusi, 2) laiku atlikti užtikrinimo priemonių verčių peržiūrą ir atnaujinimą, 3) užtikrinti potencialių nuostolių sumų teisingą apskaičiavimą, vertės sumažėjimo sumos apskaičiavimo tikslumą;
- mes nustatėme, kad galime remtis šiomis kontrolės procedūromis atlikdami auditą;
- mes išnagrinėjome atrinktas paskolas ir gautinas sumas tam, kad įvertintume, ar jos buvo priskirtos teisingai rizikos grupei;

- atrinktų individualiai nuvertėjusių paskolų atveju mes patikrinome informacijos apie užtikrinimo priemones tikslumą ir jų verčių, taikytų vertės sumažėjimo skaičiavime, tinkamumą;
- mes taip pat patikrinome (atrankos būdu), ar vertės sumažėjimo suma buvo teisingai apskaičiuota taikant šiuos įvertinimus ir prielaidas;
- mes atlikome atrinktų paskolų detalų testavimą tam, kad patikrintume, ar duomenys (suma, priskyrimas teisingai rizikos grupei, įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė, nuostoliai įsipareigojimų neįvykdymo atveju), taikyti vertės sumažėjimo modelyje, yra tikslūs;
- atlikę šiuos testus, mes nenustatėme jokių reikšmingų neatitikimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal VAS bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Unijos gebėjimą tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Uniją ar nutraukti jos veiklą, arba yra priversta tą padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Unijos finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškraipymą, jei toks yra. Iškraipymai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priėmėme profesinius sprendimus ir vadovavomės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatėme ir įvertinome finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanavome ir atlikome procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surinkome audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- išsiaiškinome su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Unijos vidaus kontrolės veiksmingumą.
- įvertinome taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- padarėme išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Unijos gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti

dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Unija negalės toliau tęsti savo veiklos.

- įvertinome bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatėme audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašėme savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Pareiškiame, kad mes Unijai neteikėme 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų ne audito paslaugų ir per auditą išlikome nepriklausomi nuo Unijos. Be teisės aktų nustatyto finansinių ataskaitų audito paslaugų, mes Unijai neteikėme jokių kitų paslaugų.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, atestuotas auditorius yra Arūnas Vitkevičius

Arūno Vitkevičiaus individualios audito įmonės vardu

Arūnas Vitkevičius
Savininkas
Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000324

Minties g. 54-33, Vilnius

2018 m. kovo 6 d.

